

Skal Norge søke vinterlekene 2018?

Dag Vidar Hanstad,
Norges idrettshøgskole

Innledning

Dette bakgrunnsnotatet er ment som et oppspill til debatten på ledermøtet i Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) på Gardermoen 12-13.mai 2006. Delegatene vil drøfte hvordan idretten skal forholde seg til en mulig norsk søknad for å arrangere De olympiske vinterleker og Paralympics i 2018.

Det blir ikke foretatt avstemning på ledermøtet, men innspill og synspunkter fra representantene i idrettskretser og særforbund vil bli tatt med i Idrettsstyrets videre behandling.

Å stå som vertskap av olympiske leker dreier seg om mye mer enn idrett. Når en by eller et distrikt melder seg som kandidat, begrunnes gjerne initiativet med behovet for næringsmessig utvikling. Dette er også forhold som spiller inn når Regjeringen vurderer sin støtte - i første omgang ved å gi statsgaranti.

Det er like fullt den nasjonale olympiske komiteen (NOC) som formelt søker lekene. Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) vil naturlig nok bli betydelig involvert i både søkerfasen, under eventuelle forberedelser og i selve gjennomføringen av lekene i 2018. Derfor angår dette spørsmålet idretten allerede nå.

Dette notatet avgrenses til å behandle idrettens involvering i OL-saken. På ledermøtet vil disse to spørsmålene stå sentralt:

1. Hva kan et OL i 2018 gi norsk idrett?
2. Hva vil konsekvensene være for norsk idrett ved å søke?

Det er Idrettsstyret som har stilt disse spørsmålene. Kombinasjonen av Idrettsstyrets ønske om et kort notat og begrenset tidsramme, har gjort at dette dokumentet i svært liten grad går inn på effektene for nasjonen, men avgrenses til hva OL kan gi norsk idrett.

Når slike vurderinger skal gjøres, er det opplagt å se tilbake på effekter knyttet til vinterlekene på Lillehammer i 1994. Problemet her er at mye av forskningen ble avsluttet like etter at OL-ilden var slukket. I den grad man er ute etter langsiktige virkninger, er det lite materiale å forholde seg til.

Idrettsstyret ønsker at bakgrunnsnotatet utelukkende skal trekke opp noen emner til diskusjon. Flere av avsnittene avsluttes derfor med noen spørsmål. Det trekkes ikke noen konklusjoner om Norge bør søke.

I det følgende skal de to spørsmålene belyses, men først trekkes det opp et bakteppe.

Norge som vertsnasjon

To norske byer har vært vertskap for vinterlekene, Oslo 1952 og Lillehammer 1994. Oslo var også kandidat for lekene i 1968, mens Lillehammer var kandidat for lekene i 1992. Lillehammer inngikk også som delarrangør i søknaden til Helsinki for 2006-lekene.

For lekene i 2014 behandlet styret i NIF nasjonale søknader fra Lillehammer og Tromsø, og vedtok å gå inn for Tromsø som kandidat. Regjeringen fikk flertall i Stortinget for ikke å gi statsgaranti, og dermed ble det ingen norsk søknad til IOC. Ett av argumentene i den avsluttende vurdering var at Regjeringen ikke så det som rimelig at Norge skulle påta seg så store kostnader så kort etter Lillehammer-OL (Kultur og kirkedep, 2004: 48).

Et annet forhold som har vært oppe i denne diskusjonen, er om tidsintervallet er tilstrekkelig til at IOC vil gi vinterlekene til Norge på ny (i 2018 vil det være 24 år siden Lillehammer-lekene). Det kan registreres at det var 22 år mellom Lake Placid og Salt Lake City (USA), 24 år mellom Grenoble og Albertville (Frankrike), 26 år mellom Sapporo og Nagano (Japan), mens det vil være 22 år mellom Calgary og Vancouver (Canada).

Man ser at Vancouver ble tildelt lekene i 2010 selv om Canada hadde arrangementet i 1988. I en tid da IOC har flere kandidater å velge mellom enn tidligere, kan dette tyde på at tidsintervallet ikke spiller noen avgjørende rolle. Innad i Europa (med mange aktuelle vertsland) kan det imidlertid muligens bli brukt som et argument.

Hvis vi går inn på enkeltbyer, har det skjedd tre ganger at IOC har valgt tidligere vertsland; St.Moritz (1928 og 1948), Innsbruck (1964 og 1976) og Lake Placid (1932 og 1980). Her må tillegges at det bare var én annen søker for lekene i 1948, mens Innsbruck i 1976 tok over for Denver på kort varsel. I Lake Placid var tidsintervallet betydelig (48 år).

Tabell 1: Vertsbyer for vinterlekene etter annen verdenskrig. *=Innsbruck tok over lekene for Denver i 1964.

By (land)	Tidl.	Andre byer (tidligere)	Sommer (andre byer)
St.Moritz (SUI) 1948	1928		Nei
Oslo (NOR) 1952	Nei	Nei	Nei
Cortina (ITA) 1956	Nei	Nei	Nei
Squaw Valley (USA) 1960	Nei	Lake Placid 1932	1904, 1932
Innsbruck (AUT) 1964	Nei	Nei	
Grenoble (FRA) 1968	Nei	Chamonix 1924	
Sapporo (JAP) 1972	Nei		64
Innsbruck (AUT) 1976	1964*		Nei
Lake Placid (USA) 1980	1932	S.Valley 1960	1904, 1932,
Sarajevo (JUG) 1984	Nei	Nei	
Calgary (CAN) 1988	Nei	Nei	1976
Albertville (FRA) 1992	Nei	Chamonix 1924, Grenoble 1968	Nei
Lillehammer 1994	Nei	Oslo 1952	Nei
Nagano 1998	Nei	Sapporo 1972	1964
Salt Lake 2002	Nei	L.Placid 1932+1980, S.Valley 1960	1904, 1932, 84, 1996
Torino 2006	Nei	Cortina 1960	1960,
Vancouver 2010	Nei	Calgary 1988	1976

1. Hva kan et OL i 2018 gi norsk idrett?

Arven etter Lillehammer

Da ideen om å søke OL på Lillehammer ble lansert, var de næringsmessige virkningene drivkraften. Da forskningsprosjektet "Regionale virkninger av OL" presenterte sin sluttrapport i 1994, ble det konkludert med at de næringsmessige forventningene ikke i tilstrekkelig grad var innfridd til å forsvare de samlede kostnadene ved OL (Spilling, 1994: 125).

Til tross for dette ville ikke utvalget trekke den slutningen at OL ikke burde vært arrangert på Lillehammer. Det ble påpekt at det kunne ligge en betydelig verdi i å bruke ressurser på "en begivenhet med hovedformål å skape glede og livsutfoldelse" (ibid). I ettertid er det gjort lite på den langsiktige effekten av Lillehammer-OL. Et unntak er Transportøkonomisk institutt som i 2004 konkluderte med at de langsiktige effektene har vært moderate (Johansen, Kvinge, & Steen Johnsen, 2004: 1). Rønningen og Thue peker i sin mulighetsstudie bl.a på at regionen har fått en betydelig oppgradert infrastruktur, mens reiselivet har gjennomgått en kraftig opprustning og

utvidelse – med betydelig trafikkvekst som resultat (Rønningen & Thue, 2003: 73). Her er ikke lagt frem dokumentasjon eller referanser.

Toppidrettskultur

For norsk idrett var effekten mer synlig og dokumenterbar. Det ble etablert en toppidrettskultur i forbindelse med mobiliseringen mot lekene, og denne holdt seg etterpå. Tabell 2 viser at nasjoner som avvikler vinterlekene, gjerne får et resultatmessig løft, men at Norge tydeligere enn Frankrike og Japan (som var vertskap 1992 og 1998) klarte å holde på effekten. I Salt Lake City, åtte år etter Lillehammerlekene, ble Norge beste nasjon.

Tabell 1. Antall gullmedaljer vertsnaasjonen har tatt før og etter egne leker. -1 betyr de siste lekene nasjonen deltok i før man selv var arrangør osv.

	-4	-3	-2	-1	Vert	1	2	3	4
Frankrike 1992	0	0	0	1	3	0	2	4	3
Norge 1994	1	3	0	9	10	10	13	2	
Japan 1998	0	0	1	1	5	0	1		
USA 2002	2	5	6	6	10	9			
Italia 2006	4	7	2	4	5				

Parallelt med mobiliseringen til Lillehammer-OL, gikk også sommeridrettene inn i en sterk periode. Enkelte av disse fikk mindre økonomi å rutte med i perioden frem til 1994, men nøt godt av at næringslivet så nytten av å bruke penger på idretten. Samtidig slo den norske toppidrettsmodellen inn i tenkningen også blant sommeridrettene. Så kan det selvsagt diskuteres om "Lillehammer-effekten" hadde noen betydning for at norske utøvere tok fem gull under sommerlekene i Athen 2004.

Resultatene i Torino 2006 kan tolkes på forskjellige måter. Den dårlige gullfangsten kan skyldes tilfeldigheter, men også at "Lillehammer-effekten" er i ferd med å gå ut. I så fall kan et nytt gigantmesterskap bidra til en mobilisering som gjør det mulig å holde livet i NIFs mål om at Norge skal være blant de tre beste nasjonene i Europa, målt i medaljer i olympiske leker sommer og vinter (Norges idrettsforbund og olympiske komité, 2003: 9)

Posisjon i internasjonal idrett

Arrangementet i 1994 bidro til at Norge fikk tettere bånd til en del internasjonale idrettsorganisasjoner, og da spesielt IOC. Etter lekene ble Gerhard Heiberg valgt inn, slik at IOC hadde tre norske medlemmer (det andre faste medlemmet var Jan Staubo, mens Olaf Poulsen var inne (1992-95) som Det Internasjonale Skøyteforbundets (ISU) mann. I 1999 ble Johann Olav Koss valgt inn i IOC som representant fra utøverne, der han satt frem til 2002. Samme år ble Ådne Søndrål valgt inn.

En rekke nordmenn fikk oppdrag i IOC-komiteer etter 1994. Arne Myhrvold satt i "Coordination Committee" for både Salt Lake City og Torino, Tore J. Brevik er fortsatt medlem i "Sport and Environment", mens Marit Myrmæl sitter i "Women and sport". Petter Rønningen og Sigmund Thue er brukt som konsulenter av flere arrangører og søkere, mens flere nordmenn har vært involvert i arbeidet innen medisin og antidoping.

I dag er Gerhard Heiberg eneste valgte nordmann i IOC, mens ingen fra Norge er med i koordineringskomiteen for Vancouver 2010. Man kan derfor spørre om den sterke posisjonen innenfor IOC-systemet er i ferd med å bli svekket.

Anlegg

På Lillehammer ble det bygget ti nye idrettsanlegg som i følge "*Nasjonalatlas for Norge: Idrett*" kostet 1,23 milliard kroner (Langkaas red., 1997: 107). Det ble blant annet bygget fire nye ishaller, hoppbakke, skøytehall, bob- og akebane og to bakker for alpint. Det ble benyttet 276 millioner kroner av spillemidlene (347 mill 2006-kroner), noe som utgjorde 22,3 prosent av anleggskostnadene og tilsvarte ett års samlet samlet tilskudd til idrettsanlegg (Kultur og kirkedepartementet, 2004: 20).

Man fikk landets første hall for hurtigløp på skøyter, den første banen for bob og aking, og Kvitfjell som den første faste norske verdenscuparrangøren i utfor. Ved at anleggene, spesielt hallene, ble spredt på tre byer, oppnådde man ønsket etterbruk. Uten å gå inn på økonomien i driften av disse anleggene, kan det være grunn til å hevde at idretten kom godt ut av OL på anleggsfronten. Drift og vedlikehold av anleggene var forventet å bli mer kostnadskrevene enn lokale myndigheter kunne forutsettes å klare alene, så disse ble overlatt gratis fra organisasjonskomiteen (LOOC).

Mer om anlegg under konsekvenser ved å si ja til søknad.

Økonomi

Idretten vil få tilført idrettsanlegg for minst to milliarder kroner til et nytt OL i 2018 (noe mindre hvis Lillehammer skulle bli søker). I forbindelse med lekene i 1994 ble i tillegg Norges Olympiske Komité (NOK) tilført cirka 130 millioner kroner fra staten for å overgi rettighetene til OL-ringene. Disse pengene ble brukt til sportslige forberedelser til lekene (Hanstad, 2002: 157). Videre ble særforbundenes landslag mer attraktive i næringslivet og hentet bedre sponsoravtaler enn tidligere.

Det hører med til denne historien at utgiftssiden ble blåst opp betydelig i forbindelse med mobiliseringen mot Lillehammer. Eksempelvis gikk Skiforbundet på et økonomisk havari. Poenget her er å påpeke at potensialet for økonomisk gevinst er stort for idretten ved et OL.

Frivillighet

Et vinter-OL vil kreve tusenvis av frivillige. Torino opererte ifølge IOCs hjemmeside (www.olympic.org) med 18.000 frivillige, nær en dobling av antallet på Lillehammer i 1994 (den store forskjellen kan ha å gjøre med beregningsmåte).

Norsk idrett er bygget på frivillighet. Et OL vil mobilisere til mye gratisarbeid. Erfaringene fra Lillehammer var at OL rekrutterer mange frivillige utenfor den ordinære idretten. Et slikt arrangement har så vidt mye preg av å være et engangsløft at det ikke skjer på bekostning av ordinært frivillig arbeid. Når det gjelder virkningene på rekruttering av nye frivillige, er det ikke foretatt noen undersøkelse. Kanskje ligger det en mulighet med et potensial her.

Folk i form?

OL handler om toppidrett. I forbindelse med Lillehammer i 1994, ble det også satt i gang en aksjon for bredde og mosjon, "Folk i form til OL". I NIFs sluttrapport for prosjektet ble det konkludert med at det så ut til å ha skapt

resultater som overgikk de fleste påvirkningsaksjoner som til da hadde vært gjennomført (Norges idrettsforbund, 1994: 8).

Et nytt OL kan brukes til å mobilisere mot inaktivitet, men tilsvarende kostnadskrevende aksjoner kan kjøres uten et OL-arrangement.

Relevante spørsmål:

- Betyr de positive effektene for norsk toppidrett så mye at det er et argument i seg selv for å gå inn for et OL i 2018?
- Hva betyr det at Norge får en sterkere posisjon innenfor IOC gjennom et OL-arrangement? Gavner det norsk idrett? Hvis ja; er dette et argument for å gå inn for en 2018-søknad?
- På hvilken måte kan et OL ha betydning for norsk idrett – utover toppidretten?
- På hvilken måte skal anlegg for 2018-lekene kunne ha nytte i ettertid?
- Hvordan stiller idretts-Norge seg til at det eventuelt etableres nok et potensielt internasjonalt anlegg for nordiske grener?

2. Hva vil konsekvensene være for norsk idrett ved å søke?

Mens den nasjonale olympiske komiteen søker OL, er det myndighetene som må bære risikoen og betale regningen. Sånn sett kan spørsmålet virke overflødig når det gjelder selve arrangementet i 2018. Et OL er imidlertid mye mer enn de 17 dagene selve lekene varer.

I denne delen vil vi se på konsekvensene for norsk idrett av å søke, og eventuelt få, lekene. Vi begynner med de lange linjer, og fortsetter med konsekvenser på kort sikt hvis ledermøtet gir et positivt signal til Idrettsstyret.

Konsekvenser på lang sikt ved å si ja til søknad

Topp og bredde eller topp mot bredde?

Inntil et nytt idrettspolitisk dokument vedtas på Idrettstinget i 2007, forholder vi oss til det gjeldende for perioden 2003-2007. Her heter det blant annet i innledningen: Som grunnlag for alle våre politiske valg ligger hensynet til selve aktiviteten. Idrettsforbundet vil ha mer idrett og bedre idrett på alle nivåer". Og: "Satsing på ungdom skal være gjennomgående i norsk idrett" (Norges idrettsforbund og olympiske komité, 2003: 4). Forutsatt at NIF fortsatt skal være en organisasjon med betydelig oppmerksomhet på barn og unge, bør man være bevisst på hva det innebærer i forhold til at Norge igjen skal søke OL. Vil ressursbruken stå i stil med visjoner og virksomhetsidé?

I første omgang er dette aktuelt i forbindelse med bruken av spillemidler. Et nytt OL vil bety ny opprustning på anleggssiden – og da anlegg tilrettelagt for toppidrett i første omgang. I forbindelse med behandlingen av 2014-lekene, sa Idrettsstyret ja til å bruke 415 millioner kroner av spillemidlene. Et usikkerhetsmoment når det gjelder spillemidler, er at overføringene fra Norsk Tipping kan komme til å gå ned i årene som kommer.

Stortingsmelding nr. 7 (2004-2005) trekker opp noen tanker i tilknytning til den statlige idrettspolitikken i forbindelse med Tromsøs OL-søknad. Idrettspolitikken er ikke endret etter regjeringsskiftet høsten 2005, og derfor kan det være nyttig å se på hva som ble uttrykt i siste stortingsmelding om idrett (Kulturdepartementet, 2000). Regjeringen foreslo her blant annet at "det spesielt skal satses på å legge forholdene til rette for allsidig tilbud om idrett og fysisk aktivitet for barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år)". På anleggssiden heter det blant annet at det fortsatt skal satses på nærmiljøanlegg. "Regjeringen ønsker et

større fokus på utvikling av nærmiljøanlegg i tilknytning til skolens uterom" (Kulturdepartementet, 2000: 10).

Det heter seg at topp skaper bredde. Det er vanskelig å peke på at toppprestasjoner automatisk fører til større bredde. Men det er mye som tyder på at toppidretten kan ha en indirekte effekt, f.eks ved at sterke resultater gir forbund bedre økonomi og dermed en *mulighet* til å stimulere til tiltak for barn og ungdom (Hanstad & Skille, 2006).

Maktstrukturen i norsk idrett

Lillehammer-OL bidro trolig til å gi NOK, altså toppidretten, større makt i norsk idrett. Hans B. Skaset, som var formann i NIF frem til 1990, uttrykte senere at NOK brukte OL til å kjøpe seg makt. I følge ham fikk toppidretten, med statlig hjelp, overtaket på barn og unge; idretten her i landet ble olympifisert.

"I rollen som NOK-president ga Arne Myhrvold enormt med midler til særforbundene, og fikk betalt tilbake da NIF og NOK for første gang skulle velge felles president noen måneder etter at OL var unnagjort" (Hanstad, 2002: 157)¹

Etter sammenslåingen i 1996 er NOK i dag en del av NIF. I god tid før lekene i 2018, kan man ha vært gjennom en ny og omfattende reorganisering. Når fylkeskommunene forsvinner, vil kretsene erstattes av regioner, og det er vanskelig å vite hvordan forholdet blir mellom særforbundene og det regionale leddet, blant annet på Idrettstinget. Like fullt kan et OL føre til at toppidretten får større oppmerksomhet og innflytelse i organisasjonen.

Forholdet mellom tre typer særforbund vil også kunne være gjenstand for drøfting på basis av maktforhold. De sju SF som representerer olympiske vinteridretten utgjør en gruppe som opplagt har mest å tjene på en søknad. De to andre gruppene er de 28 idrettene som tilhører sommerolympiske forbund, og de øvrige som ikke tilhører OL-bevegelsen.

Relevante spørsmål:

- Er visjonen til NIF forenlig med å gå inn for dette arrangementet, eller må man "kalle en spade for en spade" og si at NIF skal først og fremst bidra til å skape gode forutsetninger for de som vil bli best i idrett...?
- Kan man i større grad enn i 1994 bidra til at "topp skaper bredde"?
- Hva kan idretten gjøre for å sikre at OL-anlegg kan nyttiggjøres av barn og unge etter OL?
- Bør det gis et signal allerede nå på hvor mye norsk idrett er villig til å bruke av spillemidler til et OL i 2018? Hvor langt kan Idrettsstyret strekke seg hvis Regjeringen sier at 415 millioner kroner er for lite (noe som antydes i Stortingsmelding nr. 7 (2004-2005: 21)? Og bør man operere med absolutte tall, eller prosentandel av de totale kostnadene for idrettsanlegg (slik Regjeringen går inn for)?
- Er idretten villig til å gå med på at ikke bare spillemidler til anlegg berøres, men også tilskuddene til idrettsorganisasjonen? I den samme stortingsmeldingen berøres dette, i det at det vil være urimelig om bygging og rehabilitering av anlegg i kommunene alene skal bære kostnadene knyttet til OL (s.20-21)

¹ Som svar vedgikk Myrvold at penger er makt, og at det var enklere å få støtte fra særforbundene etter OL 1994. Men samtidig mente han dette var en ren maktkamp der Skaset og NIF ble den tapende parten etter forsøket på å "spise NOK" på 1980-tallet.

Konsekvenser på kort sikt ved å si ja til søknad

Idrettens rolle i søkerfasen

Et klart skille mellom en 2018-kampanje og den fra 1980-tallet, er at IOC-medlemmene ikke kan foreta besøk etter at en by er blitt offisiell søker (Application City), ni år før avstemningen. Denne reformen ble innført etter bestikkelsesskandalen i Salt Lake City².

For en ukjent by i et lite land er dette en stor ulempe. Med tilsvarende regel da Lillehammer kjempet om lekene, ville kampen trolig ikke blitt vunnet. En av de viktigste grunnene til at Lillehammer vant frem med sin søknad, var de personlige relasjonene man opparbeidet med medlemmene i IOC. Anført av Ole Sjetne og Petter Rønningen ble det lagt opp til en uformell form med stor vekt på relasjonsbygging. Besøkene til Lillehammer var helt avgjørende etter som byen var totalt ukjent for alle som skulle ta avgjørelsen.

Nå er ikke den muligheten der i de to siste årene før avstemningen i 2011, og det vil vel bli oppfattet som underlig hvis man begynner å invitere IOC-medlemmer på private turer til den byen Idrettsstyret eventuelt går inn for som søker. Her vil derimot den delen av norsk idrett som inngår i internasjonale relasjoner kunne påta seg en oppgave. Dette kan gjøres på flere måter og kan foregå helt frem til avstemningen:

- Legge møter, konferanser og kurs til søkerbyen (der vertskapet kan få innpass i form av presentasjon, stand m.v)³
- Sørge for å invitere IOC-medlemmer/administrasjon som foredragsholdere/deltagere til slike konferanser
- Bearbeide kontakter/nøkkelpersoner i andre nasjonale særforbund og eget internasjonalt forbund
- Bruke anledningen til å markedsføre søkerbyen på internasjonale møter, konferanser

Sammensetningen av IOC er endret siden 1980-tallet, noe som gir større effekt av den forannevnte markedsføringsjobben til norsk idrett. Etter reformprosessen er *idretten* i langt større grad representert i IOC. Ved siden av 70 faste representanter, består IOC av 15 medlemmer fra nasjonale olympiske komiteer, 15 fra internasjonale forbund og 15 valgt inn av utøverne. Det bør bety at dialogen lettere kan oppnås.

Det er i god norsk tradisjon å jobbe planmessig og langsiktig for å bearbeide IOC-medlemmene. Lillehammers jobb er beskrevet kort over, men på tilsvarende måte ble det også jobbet før Oslo fikk lekene i 1952. I boken "*Oslo 1952 - De VI olympiske vinterleker*" fremkommer følgende: "Det første skritt ble tatt av det norske medlem av Den internasjonale olympiske komité, Thomas Fearnley, da han innbød komitéen til å holde sitt årsmøte i Oslo 1935. Hensikten var den gang å berede grunnen i Den internasjonale olympiske komité og å vekke interesse for saken her i landet" (Petersen, 1952: 19)...

I en søkerfase vil Norge/idretten få en unik mulighet til å markedsføre et norsk OL like før avstemningen i IOC. Uavhengig av hvilken by som ender opp som søker, vil et eventuelt VM i Holmenkollen 2011 kunne brukes til å vise hva IOC får ved å legge et vinter-OL til Norge.

² Gjeldende prosedyrer for søkerfasen; se (Rønningen et al., 2003: 10-13; Norges idrettsforbund og olympiske komité, 2004: 5-7; Rambøll Management, 2006: 51-58)

³ Da hoppkomiteen i FIS avviklet sitt vårmøte i 2006, ble dette lagt på Hurtigruta mellom Trondheim og Tromsø. Tromsø 2018 AS bidro med en presentasjon av sitt prosjekt, og fikk gjort sitt arbeid kjent. Dette er ett eksempel på hvordan idretten kan bidra for en norsk søker.

Relevante spørsmål:

- Ved en norsk OL-søknad vil idrettens innsats i markedsføringen være av avgjørende betydning. Er særforbund og idrettskretser villig til å påta seg en slik oppgave?
- Idrettsstyret ga i forbindelse med behandlingen av 2014-lekene uttrykk for at det ikke skulle brukes spillemidler i søkerfasen (anslått til å koste mellom 75 og 100 millioner). Er det en holdning særforbund og idrettskretser sier seg enige i?
- Perioden frem til en norsk by blir offisiell søker, kan benyttes effektivt. Hvor korte tidsrammer godtar ledermøtet at Idrettsstyret setter for å komme frem til en kandidat – hvis det i hele tatt er stemning for at Norge skal søke?

Avslutning

Et slikt bakgrunnsnotat må det gjøres klare avgrensninger i. Her er det gått inn på noen av de områder som virker relevante for idrettens håndtering av en eventuell søknad for OL i 2018. Spørsmålet bør utredes ytterligere.

Referanser

Hanstad, D. V. (2002). *Seier'n er vår, men hvem har æren?* Oslo: Schibsted.

Hanstad, D. V. & Skille, E. Å. (2006). Does elite sport develop mass sport? A Norwegian case. *Under bearbeidelse*.

Johansen, S., Kvinge, B. A., & Steen Johnsen, J. K. (2004). *Regionale virkninger av OL i Tromsø* (Rep. No. 726/2004). Oslo: Transportøkonomisk institutt (TØI).

Kultur og kirkedepartementet (2004). *Stortingsmelding nr. 7 (2004-2005): Om det skal stilles statsgaranti i forbindelse med søknad fra Tromsø 2014 AS om å bli tildelt De olympiske vinterleker og Paralympics 2014* Oslo: Kultur og kirkedepartementet.

Kulturdepartementet (2000). *Stortingsmelding nr. 14 (1999-2000); Idrettslivet i endring - om statens forhold til idrett og fysisk aktivitet* Oslo: Kulturdepartementet.

Langkaas, L. Red. (1997). *Nasjonalatlas for Norge: Idrett*. Hønefoss: Statens Kartverk.

Norges idrettsforbund (1994). *Sluttrapport for prosjektet Folk i form til OL (1990-1994)* Rud: Norges Idrettsforbund.

Norges idrettsforbund og olympiske komité (2003). *Idrettspolitisk dokument: Tingper. 2003-2007*. Oslo: NIF.

Norges idrettsforbund og olympiske komité (2004). *Evalueringsgruppen OL 2014 - rapport* Oslo: NIF.

Petersen, R. (1952). *Oslo 1952 - De VI olympiske vinterleker*. Oslo.

Rambøll Management (2006). *OL til Danmark - Potensialer og barrierer*. København.

Rønningen, P. & Thue, S. (2003). *Kan Lillehammer sammen med innlandet igjen være kandidat til å kunne arrangere De olympiske vinterleker? Mulighetsstudie*. Lillehammer.

Spilling, O. R. (1994). *OLs næringsmessige betydning på kort og lang sikt* (Rep. No. 26-1994). Lillehammer: Østlandsforskning.